

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

MWENZO WAMUNTU

NANTI

ICILOLA CAMWENZO UKUMUPASI

(ulondolozu umuvikope ikumi)

Akali Buuku kaa kantampilwe ukulembwa umu France umumwaka wakwe 1732, nupya yapitulwike nukulembulula ukuku onwiwa umu mision umu AFrica na ya Rev. J.R. Gschwend umu 1929, nupya iya twalilila ukupiliula nukulemba ukupitila umukukopolola ukuluta apa mitundu 250 na ya All Nations Gospel Publishers akusalanganya ibuku lii ilelo umumpanga 127 zyakwe ya mision. Antu yamitundu. Imikalile yonsi, nimipepele yonsi yakutungulukwa nakalibuuku kaa apakuti yangakumako ukukuzika kwacisinka ca kumupasi nga nukankala wa mazwi yakwe Leza ukumutundu wa untunze ndivino calondololwa na kasema Ezekelo uwavwanzile amazwi yaa lino kwashala imyaka 586 ukuti Klistu avyalwe, "Indakupela umwenzo upya namelenganyo ... Iyene mulaya antu yane, nganani indaya Leza winu." Ezekelo 36:26-28.

COPYRIGHT

ISBN 978 - 1 - 920322 - 98 - 4

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(A Gospel Literature Mission financed by donations)

(Reg. No. 1961/001798/08)

UMWENZO WAMUNTU

INGANDA YAKWE LEZA NANTI UMWAKUOMBELA CIWA
(1 Yoani 3:4-10)

Lino ukuwelenga ibuuku lii, umanye ukuti cili wacilola icimalenga uilolemo wemwisikulu. Ndiwewe mwina Klistu nanti foo, ndiwazumila muli Klistu nanti waswilila icisila, umailola wemwisikulu ndivino Leza akakulola. “Antu yene yakalola imilolekele yakunzi, lelo ne Leza nkalola ivili umumwenzo.” (1 Samwele 16:7). Leza akatulola ukulingana navino twaya.

Ciwa ali isi wausonvi onsi. Ali mwanangwa wamfinzi mupya ali Leza wamunsi ino, wiyo akaisangula umwisikulu wakwe malaika wa luswepo nukutungulula aonsi na anaci umunzila izipe. Umumanda yandakai, ndivino cali nu munsita zyakumpiti, kuli atumwa yaufi aingi yao akaisangula aisikulu ngati atumwa yakwe Klistu. Nupya mutange muzunguke. Pano ciwa umwisikulu akaisangula kwati amalaka waluswepo. (2 Kolinto 11:13-14). Ciwa, Leza wamunsiino, akalenga antu ukuya umumfinzi apakuti yatanggalola ulukundo lwake Leza nanti ukuti Yesu wafwile apakuti ayakulule (2 Kolinto 4:4). Yakaifya yonsi nayao yonsi atazumila yafwa ukumupasi nupya yapafula ukulozoya kuli vyakwe Leza. Yakatekwa nui wamunsi ino (Efeso 2:1-2). Suka sile amanso yao yayulwa nakulola ukuponga kwao yakuya ukukononeke kwape. Umuntu akati nemo ntatala nifya ale akuitumpoka sile umwisikulu. Pano “icalenzile umwana wakweleza ukuti aloleke apakuti aonone vino ciwa wacita.” (1 Yoani 3:8). “Acino, ipelini kuli Leza. Mukanyini ciwa, alino lyene amauluka afume pano muli. Izini umupipi na Leza, nawe amaiza apipinamwe.” (Yakobo 4:7-8).

Lino ukuwelenga Ibuuku lii nukusambilila umuvikope, umalola umwenzo wako. Zumilizya uluswepo lwako Leza ukukulangizya vino umwenzo wako uli. Umanye kuti ukweti amaifyo nupya utakana ukuti amaifyo yasipo, pano amazwi yakwe Leza yakatunena ukuti “Nditwataka twati tutakweti amaifyo, ale tukuitumpoka sweisikulu, nupya aletutakweti nicumi muno tuli.

Lelo nditwailongwela amaifyo itu kuli Leza wene uwakutailwa nupya uwacumi ukuulayo wakwe. Alatwelela amaifyo itu nukutusangula ukukuluvyanya kwitu konsi” (1 Yoani 1:1-10). “Uwazi wakwe Yesu, umwana wakwe Leza, akatufula ukufuma ukumaifyo yonsi.”

Ukatungululwa na ciwa nanti ukatungululwa na Leza wewe muzya wamaifyo nanti wewe muonvi wakwe Leza. Ndicakuti maifyo yakatungululwa umi wako, lelo lilila kuli Leza. Amakusapula ukupitila muli Yesu Klistu wiyo uwizile munonsi ukukutula amaifyo, kukuputula amaka yakwe ciwa na maka yamaifyo palisweswe. Umutuzi witu. Uli Ukumanso yakwe Leza wamuzilo wiyo uwamanya inkama zyonsa namelenganyo afisame nganimitile yaumi wako. Citangacitwa ukuifisa nukufisa imiyele yako kuli Leza, pano “Leza uwaunvile amatwi itu – uzye atangaauvwe?” (Masamu 94:9).

“Leza Yawe wako akalola pansi yonsi pyu, nukupeela amaka akwawwa kuli yao yano imyenzo yao akamufukilila.” (2 Milandu 16:9).

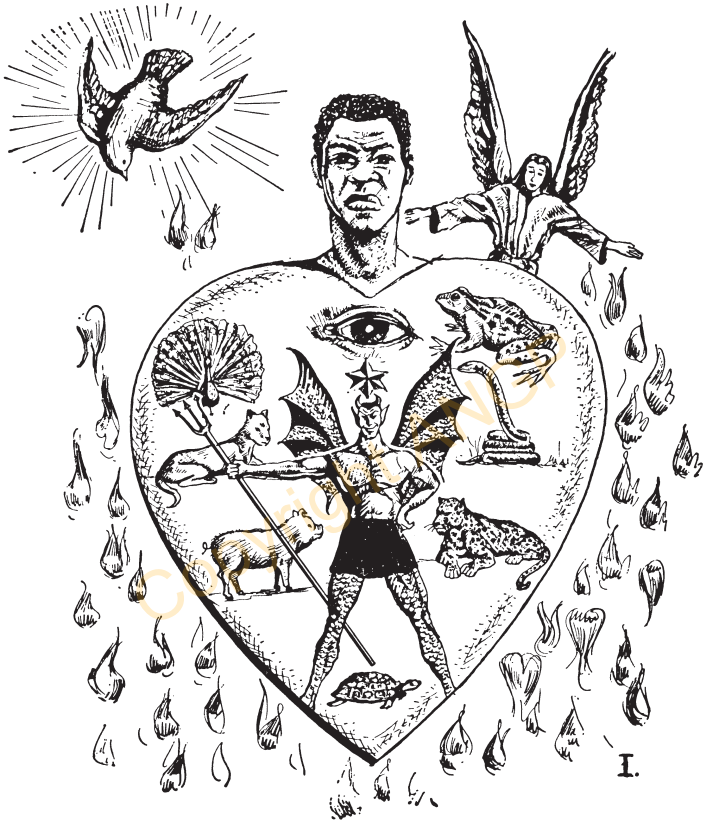
“Wene akaceceta imipitile ya muntu, nukulola cila lutampulo lwakwe. Kutaya ukufisame, nanti ukwazika kuno kacita wavipe angafisama.” (Yobo 34:21-22).

“Lelo Yesu atayataile pano wamanyile vino antu yaya.” (Yoani 2:24).

Alicino “wasyuka umuntu wino amaifyo yakwe yafumiziwa, wino inkota zyakwe zyelelwa. Wasyuka umuntu wino Yawe asizanamo uyi munoli, wiyo atakwata intumpu mumwenzo wakwe.” (Masamu 32:1-2).

ULONDOLOZI WAVIKOPE ICIKOPE CAKUTANDIKA

Icikopecii cikulangizya umwenzo wamuntu atazumila, umuntu wamaifyo, umonsi nanti mwanaci. Uwalondololwa umumazwi yakwe Leza ngumuntu wamaifyo, alikuti umuntu akatungululwa

1. UMWENZO WAMUNTU WAMAIFYO

nuyi wamunsi ino nga nivyakulonda kwa untunze. Cii ali cacumi icikope camwendo ndivino Leza akaulola. Amanso awutuluke, ayenzu yakalondolola ucakolwa ndivino calondololwa muli Mapinda 23:29-33: “Ndangizye umuntu umwi umukolesi wakwe cimwi, wiyo akaonja ivyakumwa ivipya, nani namakulangizya umuntu umucule nupya akayuvwila uluse umwisikulu, ninsita zyonsi akatala wamilandu akailizyanya wamanda pe. Amanso yakwe aenzu, nganiviyazi vivyo vino walinzile ukuleuka. Utaleka waini akutunke, nanti angaloteka ukuenza, nanti angafuluma umulwako, nanti angamweka ningo. Mutondo katondo aluwwa ungati walumike ninzoka iyausungu cuze Nivinzingwa ivipe vilaloleka apamanso yakwe, nupya alafilwa nukulolekesya ningo ningo.”

Apisika yamutwe umucikope cii, umwendo wamuntu ukuloleka wati uzulamo nivinyama vyamisango ipusane pusane vivyo ivikulondolola amifyo aingi apusane pusane aya umumwendo wamuntu, ndivino umwendo waya apakasi nupya alincende umukaulolelwa amaifyo itu. Leza akatunena ukupitila umukanwa kakwe kasema Yelemiya, ati “Kusi nanti umwi uwamanya vino umwendo wamuntu waya, mwene mwazula ucenjezi imisango yonsi; nupya ulwalisye; utangapoziwa.” (Yelemiya 17:9).

Yesu umwisikulu wasininkizya apakulanda ati, “Pano kufuma mukasi, mumwendo wamuntu, mukafuma amelenganyo yankota akamutungulula kukucita ivya winyi, wivi, kukoma, kulongozya, Lunkumbwa, vintu vyonsi viipe, intumpu, ukowezi, uzuwa, ukutumpwila, vilumba nu utumpe. Amelenganyo ya yonsi ankota yakafuma mu mwendo wamuntu nu kumukowezya.” (Mako 7:21-23).

1. PIKOKO – Nanti antu yonsi yakakumbwa usuma wakwe pikoko, muu umumwendo wamuntu, akwimililako iifyo Iya cilumba. Lusifa uwali apansita imwi umungeli waluswepo wakwe Leza, waponzizye icifulo cakwe apamulandu wacilumba nupya calesile awanisi pakasi kakwe na Leza – ciwa (Ezaya 14:9-17; Ezekielo 28:12-17).

Icilumba cikafuma apakasi kakuzimo, nupya cikaiumbula

icisikulu umunzila izingi. Antu yamwi yakwata icilumba pamulandu wavyuma vyao, amasambililo yao, imizwalile yao ikalanga imili yao tupu ukwaula insonyi; imizwalile yao amakoza, indindaminwe nivyaku zwala ukumatwi, navyuzepo, ndivino calondololwa ningo muli (Ezaya 3:16-24). Yamwi yakauvwa icilumba apamulandu wavikolwe vyao, nanti mpanga yao, ntambi, vyangalo, navyuzepo; ukwilila ukuti “Leza akakanya avilumba, lelo akalangizya uluse kuli yao aicefyia.” (1 Petulo 5:5). Leza wapata icilumba nukuilola ukucindama (Mapinda 8:13). Icilumba icikakolelela uononesi, ukuitutumula umumwenzu, ukukakolelela ukuongoloka (Mapinda 16:18).

2. SIMBWA – Akwimililako vino umwili ukalonda, uzelele, ucende. Amaifyo yano yataka pa ngati yasanduluka umumanda yandakai, ukulundulukisya icakuti tufwile ukuzumila icumi camazwi yakwe Yesu lino wasowile ipapita imyaka apapipi na 2000, yano watile amanda yampelelekezyo yalakolana wa manda yakwe Sodoma na Gomola. Imikalile ii iya maifyo, italemelile sile aonsi na anaci nukwingila umumang’andu yakwe yakapepa nu mutuungwe, mumasukuulu nu mumang ’anda yaenyi, lelo uyi uu ukwaula insonyi nupya umumusango uwipe wati wingila umumyenzu ya antu ukupitila umu unkolanya, umumang’anda yavyangalo, ukuwelenga amabuuku umuli antu ali tupu, numunzila izingi zyuze, lyene cino Leza akwama akuti amaifyo vyene vikuloleka ukuyantu ungati imikalile ipya. Amazimbi ya antu ance yakupanga uwikazi wao na melenganyo yao ukufuma umu maunkolanya, numumabuuku ya malyasi, lyene iyaizana yali umuntazi, umunsonyi nukulanguluka. Akapanga ivyangalo vya uzelele aonsi na anaci yakalumbuka nukupanga amazina umumukulo wayalumendo na akazyana. Vikulwa vya kucinilamo insita izingi umukaulolela uzelele namokwene. Impalume Zyakwe Leza izisanguluke, ali wakwe Yosefu (Utandiko 39) nayauze, yatacicitwa wavilangililo. Nanti umuntu umukote umu Zulu asyapepa Leza, wiyo angakoma cizelele umonsi nanti umwanaci angasambilizya umukulo witu ukuloleka kwati asalapuke isambililo nukwimilila nukutuseka umuwanda waupinguzi. Leza watunena ukuti tutacina nu zelele, lelo tufuntukeko “iifyo lyonsi lino umuntu akacita, lisikuma ukumwili wakwe; lelo umuntu wensi ali niifyo lyaucende

wene watalongozya ukumwili wakwe kwene. Uzye utamanya ukuti umwili wako inganda yakwe mupasi wamuziio, wiyo akaikala munuli nupya ano Leza wakupile? Leza wamupile mupasi wamuziio kuti aikala munomulu uli mulandu uno umi uno mukwikala usi wakwinu lelo uwakwe Leza.” (1 Kolinto 6:18,19). “Ali cino umuntu umwi ndi onona ing’anda yakwe Leza, Leza alamonona.” (1 Kolinto 3:17).

3. KAPOLI – akulondolola amaifyo ya ukolesi nu kulilikisya. Inyama iyavikwi ikatunkila vyonsi vino yalola, ivisuma nanti ivipe, umumusango uli umwikwene avino umwenzu wamaifyo ukapuzuma vyonsi iviipe, amelenganyo, imicitile, ivikope ivyakuwelenga navyuze ivyasyala. Umwili waunvilwe ukuya ing’anda yakwe Leza, lyene mwaya ivikwi iviipe ukupitila umuvyakulya iviipe nimyata iyaukowezi ikoline wakupeepa nanti ukusyeta fwaka, ukupeepa impwanyi ni milembo ikakola yuze ikaonona umwili. Umusango wakupeepa fwaka nanti “umulembo wakulesya ukuwaya” vyalemelela antu, aonsi na anaci ukuluta vino calimpiti. Amaka yako Leza sile angasapula antu yao acuziwa nu kupeepa fwaka nupya azya yakwe ciwa. Lino antu yao akapeepa yatange yapeepele fwaka umumang’anda yakwe Leza, pano cene cikaloleka kwati intusi kuli Leza, Lelo ene yasyasumba nsita apakui kandamanya numununko wavikoona vil, cico icili ing’anda yakwe, alikuti; imili yao. “Icumi mwamanya” avino umusole Paulo walanda, “Ukuti mwemwe ng’anda yakwe Leza na mupasi wakwe Leza akaikala munomuli! Acino umwi ndi onona ing’anda yakwe Leza, Leza alamonona.” (1 Kolinto 3:6,17; 6:18-19).

Umuntu uwaitemwa wene wapatikwa nanti asinamulimo uku manso yakwe Leza. Tukalya apakuti tuye nu umi; Tusiikala apakuti twalya. Inzala ingasila ukupilila mukulya ivyakulya Ivisanguluke, Lelo umuntu uwaitemwa wene lyonsi akapunda ati “mpekwiini.”

Ukaitemwe wene usyaikuta, nupya utatala wazuziwa. Ukulingana nisunde umu upangano wampiti umupunuke na cakolwa yatamwanga namawe suka afwa. (Malango 21:18-21). “Cakolwa numupunuke yalawilila ukuucuzi. Ndicakuti ukalya

sile nukumwa, wasya usize uwazwala ivisamu.” (Mapinda 23:21). Iyaha ukuti umukankala umwi, umupunuke nupya umuzya wavyakulondesya vyakwe, wafwile nupya aya kuli yemba wamoto kuno wacululwike icipisye. Iyaha Iya ukolesi lisyalumbulwa Sana. Likaloleka kwati ilyangupale. Leza watunene apaswe umu mazwi yakwe ukuti cacolwa atalingila umuwene wakwe Leza. Uwengwa visivilyo, ivyakumwa ivikavulunyanya nukonona amano yamuntu, apakuti yonsi akamwa yakacita ivyauwelewele. Nupya yakaya acende nukukoma. Ukukoma navino yatangacita ndi yatakolike. “Ukumwesya Sana kukalenga umuntu ukuvwangikisya nu welewele. Uwelewele ukolesi.” (Mapinda 20:1).

Yao yonsi akapanga nga nukukazya ivyakumwa ivikakola nao kwene amulandu kuli Leza, pano Leza akati “Mwati mononwa! Mwempalume ziwotolo iyakwe waini! Acino nupya aula intete lino yakuminkanya ivyakumwa.” (Ezaya 5:22). “Ulapelwa umulandu ndicakuti wapela ivyakumwa ukuina mupalamano yako, nukuyapela mpaka yakoleka.” (Abakuki 2:15). “Mwemo mwamanya ukuti aipe yatalingila umuwene wakwe Leza. Utaitumpoka wemwisikulu; antu acende nanti yakapepa yatuluwi nanti azelele nanti akatwala aonsi yauze yakaluvyanya nanti apupu nanti aitemwa nanti yakacolwa nanti akaamba auze nanti akasenda ivisi vyakwao – pasi nanti wenga paliya alingila umuwene wakwe Leza.” (1 Kolinto 6:9,10).

Amaifyo auntunze witu yamanyika nayamwi aeya: “Ucende, ukukowela, imicitile iipe ukupepa utuluwi nulozi. Antu yakaya anisi yayauze nukulwa, yakaya awuzuwa, icipyu nukulondesya kwavintu. Yakapatukana umumaumba nga nimpuka; yakaya nuzuwa, nu ukolesi, ivikanza, nukucita ivintu navyuze ivikoline wakwe vii. Yonsi akacita ivintu vi yatalapyana uwene wakwe Leza.” (Galatiya 5:19-21). “Utakoleka waini, pano wene alakonona; lelo zuziwa namupasi wamuzilo.” (Efeso 5:18).

Yesu akwama umuntu ali wensi ali nulusala lwavya kumupasi “Wensi ali nulusala angiza kuli nene nu kumwa.” (Yoani 7:37,38). “Izini mwensi mwemuno muli nulusala – amanzi

acino! Izini mwemuno musu nimpiya – musikulipila nanti acimwi.” (Ezaya 55:1). “Wiyu wensi amamwa amanzi yano namamupela atalatala auvwe ulusala nakapya. Amanzi yano namamupela yamaya munoli akatukoka kamanzi kako akalamupela amanzi – yaumi nukumupela uumi wape.” (Yoani 4:14).

4. MUNG’UMBE akulondolola ukasu, ukutelezyoka nuulozi. Ukutalama kwakolana nuulozi (1 Samwele 15:23). Umuntu umukasu akukana ukuomba ala akuikoma apaswe, vyonsi vino akwelenganya sile ivyakuti’ uze namakwata cani (Mapinda 21:25,25). Yoswa wavwanzile ukuina Izulaeli ati, “Mutikala sile ukwaula kuomba nanti cimwi; pitisyini! Yangini umukasi nukupokolola!” (Yakapingula 18:9). Umwili wa untunze waya ukasu nupya usitooke apakupokelela ivintu vyakwe Leza. Yesu wavwanzile ati “Ipatikizini Ukwingila apakamulyango akafyenkane.” (Luka 13:24). “Wensi akalonda alazana.” (Mateo 7:8). “Uwene wakwe Leza walwisiwa na antu, naantu yakalwisya ukuti yaupoke.” (Mateo 11:12).

Umulekelezya ukulozya ukwi pusukilo nimiyele iyakumupasi ukumyenzo itu ikatwala ukumfwa yape. Ci katulesya ukupepa, nukuceceta kwavintu ivizike vyakwe Leza, nukulesya ukupokelela amapalo yakwe Leza asuma; cikatwala uku ononesi. Lino Leza akulanda kunuli, akukupapata ukuti upele umwenzu wako kunoli ilelo, ciwa nawe akukunena ati uce uitule mutondo nanti uwanda uno ulalola ukuti lyene calingana, uwanda uo uno limwi utange ucewize ukucamupanba; nupya ulafwa ukwaula ipusukilo nupya ukwaula Yesu. Leza akati, “Ndi uvwa izwi lyakwe Leza ilelo, utakomya umwenzu, ndivino ivikolwe vitu vyacisile lino vyatalamile Leza.” (Ayebulai 3:7,8). Antu yanga afwa ukumupasi apa mulandu wakutelezyoka nukuti uwanda ulingane utatala wafika uo utanga nalimwi uloleke? Uwanda wamutondo usi wakwako.

Itowa lyakwe mung’umbe insita izingi Likaonviwa na yasing’anga ukuku vinila, nupya paa cikalangilila iifyo yakutaila umuwanga, ukusapola nanti amalele nanti ukupepa imipasi, mucifulo cakutaila Leza waumi. Nukuluta umunsita

zya kweziwa nukulwalika, amacuzi nindosya, tukanenwa ukwama apizina lyakwe Leza waumi, wiyo uwaiteyanya ukwazwa umucifulo cakutaila umwisyuko nanti isyamo; pano “Umwene akatungulula umuntu muno alinzile apite.” (Masamu 37:23). “Uzye pali umwi umulwale? Alinzile aame aikolo yi uvi, yao amaiza yamupepele nukumupaka amafuta umwizina lyakwe Yesu. Nipepo ilyapepelwa umu utailo, lilapozya umulwale; numwene alamupozya nukumwelela amaifyo yano wacita. Alicino mwailongwela amaifyo inu wenga nu muze, nukupepelana ukuti mupoziwe.” (Yakobo 5:14-16). Leza wakonkomizye aina Izulaeli ati “matapela ana inu impolelwa umu moto apatuvuwa twinu; nupya mutaleka antu inu yasapola nanti lvy a uncimya nanti intipu (nanti ukuzya ukuyamalele) nupya mutakaleke yauzya ukumipasi ya afwe (ivikoline nivya mipasi) umwene Leza winu wapata antu akacita ivintu vii lvy a winyi.” (Malango 18:10-12). “Ukunzi (iyulu) yamusumba kuli antu aponge nayao akacita amalele, naacende ninkomi, nayao akapepa utuluwi nayao aafi umamazwi numumicitile.” (Umbwilo 22:15).

“Mutaya ukuku pandwa amano uku antu yao akauzya ukumipasi ya afwe. Pano ndimwacita vivyo lyene alemwakowela. Nene mwene Leza winu.” (Levi 19:31). “Lelo antu yalakunena yati kasapole kuli yakasapola na angulu, yao akatuntuka. Yalalanda yati! Nupya, antu yafwikine ukuzya ukumipasi nukulenga uku afwe ukulengela apuma: mufwile mwayasuka mwati, uvwini kuli vino Leza akumusambilizya! Muta uvwa kuli yasikangulu – vino yakumunena vitalamucitila nanti acimwi icisuma.” (Ezaya 8:19,20).

Lino ukuwelenga akali buukli kaa akanono, Leza akulanda kunuli, akukwama ukuti ufume ukumaifyo yako nukupela umi wako kuli aliwe. Lelo umupasi wakwe mung’umbe uo uli umumwenzu wako, ukukusazya amano apusane pusane nukukulenga uwilile ukukusolola kuu ukusuma, nukwezya ukuzuya intete umumwenzu wako. “Uzye aluko lwane, ni vyuza vyane, na antu yauze yalalanda uli ndinaya umwina Klistu umufumaluke? Uzye icilacitika icani ndicakuti nata uku zanwa uku viila, ukumalila nukuvintu navyuze ivyakunzanyza?”

Mucifulo cakulonda ukankala ukulu muli Klistu Yesu, umutende wakwe ukulu, insansa zyakwe zino amazwi yatange yalondolole, ululumbi lwakwe, umi wape uzilemo uluzango, lyene utandika ukuleta ivintu vyonsi vino umasya “nanti ukuta” lino wazumiliza Klistu ukwiza umumwenzu wako, lino ukoopa antu nu koopa imfwa vikukulenga ukuya umuzya wakwe ciwa. Lelo Klistu wizile ukukusapula yao yonsi azya uumi wao onsi apamulandu wakoopa imfwa (Ayebulai 2:14,15). Umupasi wakutelezyoka ukuvwila ukukulenga ukutalama apakuti umumwenzu wako umakoma witowa lyakwe mung’umbe.

5. INANGU inyama imwi ikakasi nupya icilyani icikalale. Ulupato, icipyu nu kusoka zuwa insita izingi vikateka umumwenzu wamuntu numunsita izingi icikatwala ukukukoma. Ungezya, nukwezya ukuitungulula, nukucefya ukusoka zuwa kwako, lelo mpaka cilepuke nukuloleka umukusokesya. Icisuma ukuzumila ukuti cili umumwenzu nukulenga Yesu ukuti akusapule. “Utazumiliza icipyu; pano cikaleta sile imilandu. (Masamu 37:8). “Icipyu ukakasi nupya icaononyi.” (Mapinda 27:4). “Cefya icipyu; nupya uwelewele ukusunga ulupato umumwenzu.” (Kasambiliza 7:9). “Fumya icipyu.” (Kolose 3:8).

Antu aingi yakuwe yakakoleka apakuti yaikomelezye aisikulu apakucita ivintu iviipe nanti icilanduzi, lelo caya “wakwe waini uwapangwa ukufuma ukuusungu wanzoka.” (Malango 32:33). Icilanduzi caya icilyompe ukumwenzu wa maifyo, lelo Leza aliwe akapanika yonsi akacita iviipe. Yesu watile “Temwa umwina mupalamano wako ndivino waitemwa we mwisikulu.” (Mako 12:31) nupya “Temwa anisi yako.” (Mateo 5:44). Leza watulaya ukwelela ukuponga kwitu konsi kuno twacita, ndicakuti twelela anji pali vino yatutala (Mateo 6:12). Umupasi wakwamba ulili nukuilizyanya Leza asyalonda. Ukulondesya kwakuzwisya uwazi ninkondo vyaya umumwenzu wamuntu, alicino umutende ufikepo ufwikine wikwa umumwenzu alino ungelelwa.

6. INZOKA yasonvile Eva umucalo ca Edeni nukuputula

ulemano ulyompe na ucuza na Leza. Ciwa wali nu uzuwa ukulu pali Adamu na Eva, lino waweni ukuti intunguluzi apa mpanga nukwikala umu ulemanu usuma na Leza lino yatola icifulo cakwe. Ukupitila umu uzuwa ciwa wateyanya ukuyonona, nupya cacitike cino wateinye ukuyacitila umukupatula ucuza usuma uno yakweti nu umi na Leza. Imyenzo ya uciwa nuuzuwa nulunkumbwa ikaonona insansa zya antu yamwi akwikala ninsansa nupya yakwikala ningo. Uzuwa ukaleta amelenganyo aipe umumwenzu nukonona insansa zya antu yauze, nupya cikawala nukukoma. Naci cikacitika sana insita zimwi zimwi umu antu amang'anda "Umonsi asisokesya suka lino ali nuzuwa; icilanduzi cakwe cisikwata apakupelela." (Mapinda 6:34). Umu uculuzi nga numuwikazi uli onsi cikaleta amacuzi nulupato ulutanga londololwa Naonvi yakwe Leza kwene, akakosola, yasimapepo nao kwene yasi yakaele ukuuzuwa ndicakuti Leza waonvya yauze sana ukuyaluta. Yalinzile ukuya acenjele insita zyonsi nukuzuziwa nulukundo ulusanguluke lwakwe Leza luno wapongolwela umumyenzo ukupitila muli mupasi wamuzilo (Loma 5:5), ndicisivivyo ale uonvi wao kuli Leza nukukutumikila ala vyononeka ukupitila umumiyele ya uzuwa.

7. CULA pa akulondolola amaifyo yakuitemwa nukutemwa impiya iilintampilo yai onsi (1 Timoti 6:10). Ya cula umu Kongo yakayalola yakulya utunyelele imyanda mpaka iyalepuka nukufwa. Umuntu uwaitemwa asilonda ukuvungulula ikasa nukwazwa apina ngana aulizye, lelo akaezya inzila zyonsi izya cumi nizisi zyacumi, ukuti akwate ulonsi wamunonsi. Yesu umwisikulu wavwanzile ati, "Mutaikolonganikila mweisikulu ivyuma pano apampanga yapansi, papo pano ivipepelya ningalawa vikaonona, muno napupu yangama nukwiya. Lelo ikolonganikilini ivyuma vinu ukwiwulu, kuno ivipepelya ningalawa vitanga onona napupu yatangatama nukwiya. Pano umwenzu wako umayanga lyonsi kuko ukuli ivyuma vyako." (Mateo 6:19-21). Akani na aluko lwakwe yapozilwe na amawe pano watemilwe golide na siluva nivyakuzwala (Yoswa 7). Yuda Isikalyoti, umulondezi wakwe Yesu waikulike umwisikulu pano watemilwe impiya izyalenzile ukuti akoope umwene ciinda. Zisi mpiya izyakwata ui, nanti golide kwene asi nui,

lelo ukutemwa impiya ukwafisama umumwenzu wamuntu.

Amazimbi ya antu aonsi na anaci amikalile yonsi ninko zyonsi yakaonona uumi wao nu umi wayaluko lwao ukupitila umukulondesya ukwipe ukwavyuma muli zuwa zuwa ukupitila mukuteya injuka nukulwisya impiya izingi umulwilo lwakwe simbwa ni nfwalasi, navyuzeko. Ukulondesya ukankala ukwaula ukucula kukatwala ukukwiya nukukoma nanti ukukuikoma. Ukutemwa impiya naukaitemwe kwakwata ivyuzza ivingi, ivili wakutemwa ukulumbuka nukukwata insambu, limwi zingaya insambu zyakuteka auzo, amaka ya lupiya nukukwata umutitikizya apa yapina; utunguluzi muvilonganilo, nukuya umwike sana amano ukwizina Iya kaungwe kacilonganilo ukucila kuli Leza, nukukanya wensi umwana wakwe Leza wiyo umusipe akulonda ukukonka Klistu ukwaula ukwemelela ukwiuvi limwi (Mako 9:38). Yesu watile “mucenjele nukuicingilila mweisikulu ukufuma kuli ukaitemwe onsi; pano umi wamuntu utaela umuwingi wavintu vino wakwata nanti angaya umukankala wamusango ci.” (Luka 12:15). Ilyasi Iyamuntu umukankala likalandwa ndivi; “kwali umuntu umukankala insita imwi uwakweti impanga umwali ivilimwa ivisuma. Watamfile ukwelenganya umwisikulu, intakweti napauze apakwika ivilimwa vyane. Uzye namacita uli? Vii alivino namacita; avwanga umwisikulu; namaonona intanta zyane nukukula izikulu, munonamaika ivilimwa vyonsi. Lyene nganvwange inti, muntu wisyuko! Watukwata vintu ivisuma vino ungalya imyaka iyingi. Tekumwenzu, Iyanga, nukumwa nukuipakizya wemwisikulu. Lelo Leza wamunenyile ati, muwelewelewe! Uwanda kwene uu namakupoka uumi wako; lyene vyonsivi vino watuitulikila vimsyala ivyakwe weni? Alivino caya kuliyo yonsi akaitulikila ivyuma apalwakwao lelo ala yasi yakankala umumanso yakwe Leza.” (Luka 12:16-21). “Uzye umuntu angalonka cimwi ndicakuti wakwata insi yonsi lelo walovya uumi wakwe? Awe kusi cimwi.” (Mako 8:36). Alicino namunena nati mutasakamala palivino mumalya napali vino mumazwala, ... lelo sakamalini uwene wakwe, nganawe amamupela ivintuvii ... pano umwenzu wako Iyonsi umayanga ukuli icuma cako.” (Luka 12:22-34).

8. CIWA, ali isi waufi onsi nupya ali isi wakwe yao akatumpoka, aliwe akatukomelezya ukuti twaifya nupya aliwe akatungulula umwenzu. Yesu wavwanzile ati, “mwemwe yana yakweso, ciwa, nupya mukulondela vino so akalonda. Ukufuma sile apakutampa, wene wali inkomi nupya atatala waya awacumi pano mutaya icumi munoli. Pano wene nga watumpoka, ala akucita umwaela imiyele yakwe; Pano wene uwaufi nupya ali isi wauko.” (Yoani 8:44). Ufi unono wipa waufi ukalamba. Kwaya ufi ukavwangwa, nukalembwa, nganukacitwa. Muntu musonvi wene uwaufi, pano umucumi akailangizya vino ataya. Leza atange atumpoke – nanti umwina Klistu kwene atange atumpoke. (Tito 1:2). “Ndi twalanda, twati, twakwata ulemanu nawe, nupya apansita iliimwi kwene tukwikala umu mfinzi, ale tukutumpoka umumazwi nu mumericitile itu.” (1 Yoani 1:6). Lelo ukunzi ya musumba (iyulu) kuli yakonona nayao yonsi akacita amalele, acende ninkomi nayao yonsi akapepa utuluwi nayao yonsi akatumpoka umumazwi nu mumericitile (Umbwilo 22:15). “Leza wapata kambone akatumpoka ufi ukufuma apauze nukuya apauze.” (Mapinda 6:19).

9. ULUTANDA lukulondolola kampingu uwaya umumwenzu wakwe cila muntu. Paa cili ivikwi, nui, nalimwi afwe ukupitila umukutwalilila ukwifya ukumufulo; apafule nupya amaifyo, apakuti utange uipingule umumericitile yauko wikampingu umwipe insita zimwi angayama, ninsita zimwi angacuziwa. Asyapela milandu mucifulo cakupela imilandu, nukwelela mucifulo cakupela imilandu. Ungaya ufwe, ungati yaoca nicela icikaye, nupya waponzya ukwelenganya konsi ukupitila umukuponzya utailo, nukuvwila imipasi yaufi nukukonkelezya amasambililo yaviwa, nukuvwa ukumasambilizyo yao akusalanganila ukupitila muli yakatumpoka. (1 Timoti 4:1,2; Ayebulai 10:22).

10. ILINSO LYAKWE Leza likalola vyonsi ivikacitika umumwenzu. Kusi nanti cimwi icingafisama ukufuma ukumanso yakwe Leza akwaka, alicino wamanya nukulola amelenganyo amuumfisolu namapange ya mwenzu. Nanti ukacita ivintu vyako ivipe umumfinzi yausiku, nantu umumusitu, nanti umuciwina icizikisye nanti cingaya kwi, Leza akalola. (Amanso umuvikope vii yakuzumilizyanya nimilolekele yacata

ca muntu).

11. INDIMI IZINONO IZYAMOTO izizingulwike umwenzu zikulangizya ulukundo lwakwe Leza ulwa zinguluka umwenzu wamuntu wamaifyo. Nanti Leza wapata amaifyo watemwa umuntu nupya asilonda imfwa yakwe kaifya, lelo ukuti kaifya azenzuke nga aye nuumi (2 Petulo 3:9). Yesu wizile ukukutula yakaifya. Kukaya uluzango ulukulu cuze umwiwulu ndi kaifya wenga wazenzuka (Luka 15:7). Indimi izinono zikulangizya uwazi wakwe Yesu Klistu, “umwana wamfwele wakwe Leza, akasenda amaifyo yamunsi.” (Yoani 1:29).

12. MALAIKA akwimililako izwi lyakwe Leza. Leza akulonda ukulanda nayao yonsi atumpokwa nupya yasenda ivisendo ivinyome, ivyamaifyo, apakuti yangazenzuka nukufuma ukumiyela yao iyamaifyo nukuleka uluswepo nu lukundo lwakwe Leza lwize, umumyenzu yao.

13. INKUNDA icilangililo cakwe mupasi wamuzilo, namupasi wiyo akalondolola icumi capali Leza apamaifyo napa cilungame, na paupinguzi wakwe Leza (Yoani 15:26). Mupasi wamuzilo paa ali ukunzi ya mwenzu. Atange aikale pano amaifyo yakutungulula. Ndicakuti imiyele ya mwenzu wako ukoline wacikope ca mwenzu uu, lilila uku mwene, muyulile umwenzu wako, leka uluswepo lwizwi lyakwe lukozye mwenemo. “Zumila umumwene Yesu, lyene umapusuka.” (Milimo 16:31). Leza akulonda, ee, walaya ukupiliula umwenzu wako, nukukupela umwenzu upya namelegango apya. (Ezekelo 11:19). Cii calondololwa umucikope cakwe cili.

ICKOPE CAKWE CILI

Icikope cii cikulangizya umwenzu uukuzenzuka nukutandika ukulola kuli Leza. Malaika alemile ulupanga, izwi lyakwe Leza, ululi “nuumi naamaka, ulunyoleke ukuluta ulupanga ulwanyolwa koili koili, lukapatula ukupitilila, kuno uumi numupasi vyakomenkana, kuno ivimpilinsya numumfyonpo vyakomenkana. Likapingula ukulonda na melenganyo yamwenzu wa muntu.” (Ayebulai 4:12). Izwi lyakwe Leza

2. UMWENZO UWASINILWA UKUMAIFYO

likaiusya umuntu ukuti “amaifyo yakwata icilambu cayako – imfwa.” (Loma 6:23). Nukuti umuntu wensi alafwa lyonga nicilalondelelapo ukupingulwa na Leza.” (Ayebulai 9:27). Incende ukulaya wiyo uwamaifyo na wiyo atataila, amuliyemba akupya numoto nga namaluti.” (Umbwilo 21:8).

UMWENZO UWASINILWA UKUMAIFYO

Ukwikasa lyuze malaika alemile ipanga. Ciicikwiusya kifya ukuti uwanda umwi swensi tulafwa. Umwili witu uno twatemwa sana, uno tukazwika, ukulisyana nuku envya uno tukasakamala nga nukwikako amano umukuuzanzya muli vino ukalonda nukuluuka, uli nukufwa nukuola, nga ningonyo zili nuku onona lino umi witu nu mupasi vilikala amanda pe, nuwanda umwi tulimilila ukumanso yakwe Klistu, nukupingulwa naaliwe (2 Kolinto 5:10).

Paa twalola ukuti kaifya watandika ukwika amano ukumazwi yakwe Leza. Mupasi wamuzilo watandika ukukozya umumwenzo wamfinzi nupya uwamaifyo. Uluswepo lwakwe Leza lwiza umu mwendo wamuntu nukuzinga vyonsi ivyamfinzi. Lino uluswepo lwiza lwingila, imfinzi ifwikine ukutuka. Amaifyo, atiyalondolwa ukupitila umunyama izipusane pusane; yafwikine yafumemo. Alicino, wemuno ukuwelenga wemukundwe wane, zumilizya Yesu, uluswepo lwa muni, ukwiza umumwenzo wako, nimfinzi nimicitile iipe iyamfinzi vifwikine vyafuma umumwenzo, wakwe ndivino caticilangiziwa umucikope cii. Yesu wavwanzile ati, “Nene ndi Luswepo lwa muni. Wensi uwandondela alaya nuluswepo lwa umi nupya atalatala apite umumfinzi.” (Yoani 8:12). Utalatala ukwanisye ukuzinga amaifyo umumwenzo wako ukuonvya amaka yako wemwisikulu, nanti amano yako, nanti ukuonvya amano ya antu yauze. Inzila iyangupale, iyacumi, yakwe zuwa zuwa nupya ingaomba ningo nupya iliyonga sile, ukuleka Yesu, uluswepo ukwingila nimfinzi, iili amaifyo vifwikine vyafumamo. Umwezi nilanzi nga nintanda vingezya ukwazwilizya ukupela uluswepo lunono umumfinzi yausiku, lelo lino ilanzi lyatunka, lyene imfinzi nu luswepo lwantanda iviponga. Yesu ali lanzi lyaulungami. Lino waile umung’anda yakwe Leza umu Yelusalemu, wazinzile yao yonsi

akalanga nu kukazya mwenemo. Wapenwile amatebulo yakwe yakakaula – yampiya nivilimba vyakwe yao yonsi akazyanga inkunda, ala akuvwanga ati “calembwa umumalembelo cati Leza wavwanzile ati, ing’anda yane ilamwa ukuti ing’anda yamapepo’ lelo mwatimuisangula ninga ya ivi.” (Mateo 21:13). Umwenzu wako waunvilwe ukuti uye ing’anda yakwe Leza, ing’anda yakwe Leza Akulonda ukuti aikale mwenemo, leka iye iyausaka, uzuzyemo nu luswego, ulukundo ninsansa. Yesu atizile sile ukukutupusuya ukumaifyo sile, lelo wizile ukuti nupya atusapule nukutufumya ukumaka yamaifyo nuteko wayako. “Ndicakuti umwana (Yesu) wakusapula, lyene ala watusapulwa umu cumi.” (Yoani 8:36).

ICKOPE CAKWE CITATU

Icikopecii cikutulanzizya imiyele – yamwenzu wamuntu umuzenzuke umucumi wiyo akulola ukulu nui wamaifyo yakwe aingi yano Yesu wafwilile apalupanda. Lino ukulola ulupanda luno malaika, nizwi lyakwe Leza vikumulanzizya, vikutamoola umwenzu uuli nulanda apamulandu wamaifyo yakwe avule. Lino akulola ulukundo lwakwe Leza ulukulu lulo ulwalanzizwa muli Yesu Klistu, uluse luu ulusungulula umwenzu wakwe, ngukuluta ndiwatandika ukumanya ukuti Yesu Klistu, umwana wakwe Leza, wizile ukukufumya amaifyo aingi akwakwe, lino watemilwe ukumufwila apalupanda.

Icacumi icakuti Yesu wumilwe, azwikwa ningala ya myunga, nukupampamilwa insunga umuminwe yakwe nukungazo zyakwe nukufwila apalupanda apamulandu wamaifyo itu, iciletwa apaswe nupya umukuzika ukumwenzu ukuzenzuka, ukupiliula umwenzu nuumi. Lino akuwelenga amazwi yakwe Leza muno angailola umwisikulu ndumucilola, ailuka sana pali vino wali uwakufuma kuli Leza nukukana ela amasunde acinwiwa namelenganyo aulanda nintete, nukulilizika kuli Leza naminsozi nga ninkuuta, Yesu apalamila kunoli. Ulukundo nu mutende wakwe Leza lvingila umumwenzu wakwe ukumanya ukuti “wazi wakwe Yesu, umwana wakwe watuswefya ukumaifyo itu.” (1 Yoani 1:7). “Uumba umwenzu uswepe munondi, we Leza, nupya ika umupasi upya nupya uwakutontela munondi.”

3. UMWENZO UUKUZENZUKA

(Masamu 51:10). Nupya izwi lyakwe Leza likati, “Natemwa yao akatontela nupya akazenzuka, akangopa nukunguvwila.” (Ezaya 66:2). Mupasi wamuzilo akalenga amazwi yakwe Yesu ukuya atunguluke kunondi; “Koma mwanane umonsi (mwanaci)! Amaifyo yako yati yeelwa.” ((Mateo 9:2). Lino acili akulola ukulupanda nukuwazi wakwe Yesu uo uwazwile apalupanda, nukuzumila ukuti vyonsi vii vyamucitilwe, lyene atandika ukulooka ukuti icisendo camaifyo casendwa, pano Yesu wapisile mumacuzi yao yano sweswe twalinzile ukukulako; apakuti “apamulandu wamaifyo itu wacisike, wumilwe apa mulandu waui notwacisile,” apakuti “umwene walesile upaniko uponela pali aliwe.” (Ezaya 53).

Mupasi wamuzilo nulukundo lwakwe Leza lukutungulula umwenzu usanguluke. Lino wataila muli Yesu, ailuka ukuti amaifyo yakwe yeelwa, lyene azana icisininkizyo umumwenzu wakwe ukuti uwazi wakwe Yesu, umwana wakwe Leza uwamuswefya ukufuma ukumaifyo yonsi (1 Yoani 1:7). Lyene watacininkizya ukuti umuntu wensi uwazumila muli aliwe atafwa (kumupasi), lelo alakwata umi wape. (Yoani 3:16). “Pano ukupitila muli ulilambo wamfwa yakwe Klistu twasapulwa, alikuti amaifyo yeelwa.” (Efeso 1:7). Ukulanda kwauntunze wamaifyo kwatikufumiziwapo lyene kwiza ukulonda kwakwikalila muli Leza nu mukumuombela “wiyo uwatutemilwe apakutandika.” (1 Yoani 4:19). Mucifulo cakutemwa insi nivya munsu, watemwa Leza nivintu vyakwe Leza.

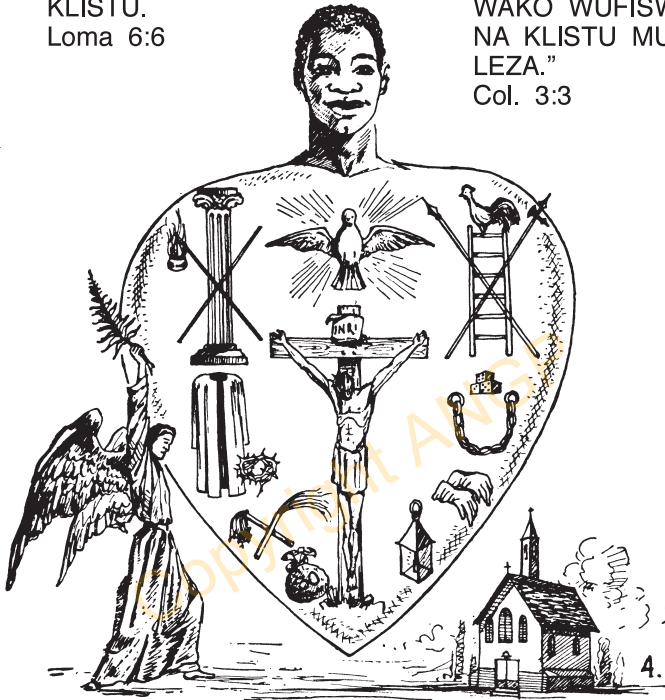
Umucikope cii, twazana inyama izikwimililako amaifyo, zili lyene ukunzi ya mwenzu wakwe, nanti icakuti ciwa asyalonda ukusya ing’anda yakwe iyampiti, akalolekesya icisila nukulonda akacende apakwingilila nukuswilila mwenemo. Acino umwene Yesu akutucinkula ukuti twalola nukupepa; nukukanya ciwa apakuti nawe lyene amautuka ukufuma kuli sweswe (Yakobo 4:7).

ICKOPE CAKWE CINI

Icikope cii cikulanda apa mwina Klistu wiyo uwazana umutende umalilike nipusukilo lyape umumfwa yamwene witu nupya

UKUFWA NA
KLISTU.
Loma 6:6

“WAFWA, NUUMI
WAKO WUFISWA
NA KLISTU MULI
LEZA.”
Col. 3:3

4. UKUFWA NA KLISTU

katula, Yesu Klistu, nupya asikuitutumwila muli cuze “suka sile umulupanda lwakwe Yesu Klistu mwene witu; ukupitila umulupanda lwakwe insi yonsi ifwe kunotuli, naswe sweswe afwe kuno ili.” (Galatiya 6:14). Yesu wafwile apalupanda apakuti naswe kwene tunga “fwa ukumaifyo nukuya nuumi uku ulungami” (1 Petulo 2:24); umwina Klistu umufwe uku vya munsu. Twakonkomeziwa uku “Leka umupasi utungulule uumi witu, nupya tutazanya ivilondwa vya untunze.” (Galatiya 5:16,25).

Ulucesi luno yanyefileko umwene Yesu apacisila cakumuzula Ivizwalo vyakwe icilangiziwa umucikope cii icamwenzu, nimikota ino yamunyambile ukakasi ukakasi. Ya mupanikile apamaifyo itu alicino “twapoziwa ukupitila umumacuzi yakwe.” (Ezaya 53:5). Elodi na asilika yakwe yamutumfizye, napacisila cakumunyamba ivikoti, yamuzwisile ingala yamyunga ukumutwe wakwe – umucifulo cakumuzwika ingala yakwe golide, nukwika akamuti umwikasa lyakwe ndilo - umucifulo cantuwa ya mwene, lyene iyamufukamila nukumutumfya, ala yakuti, “wikale umutende mwene wa ayuda!” Ya muswizile amati nukutola aka muti umuminwe yakwe, nukumumila nako ukumutwe. Apacisila cakumusalula nukumutumfya uiui, iyamutungulula ukukumutanika (Mateo 27:27-31).

Kwaya ayingi akaamwa ukuti aina Klistu akapepa, akalya nicimulo camwene, akaimba injimbo zyakwe Leza ala, umumikalile yao yamaifye alacilansita yakutanika umwana wakwe Leza nakupya (Ayebulai 6:6). “Asi wensi akangama akuti ‘mwene, mwene’ alingila umuwene wamwi yulu, lelo ayao sile akacita vino tata wamwi yulu akalonda ukuti yacita.” (Mateo 7:21-27).

Umucikope cii namotwalola inyambi yalupiya iyali iyakwe Yuda, wiyo uwakoofile Yesu umwene nukumukazya apampiya zyakwe siluva amakumi yatatu, pano ukutemwa impiya kwamulemelile umumwenzu nupya alivino welenganyanga sile. Ulukozyo, umunyololo, navyuzeko, vyaonviwe na asilika asenzile Yesu wamunyepwe usiku. Icipendwilo, ivyaonviwanga insita izingi umukusitikana, vyaonviwe na asilika apakusitikana

apavyakuzwala vya kwe. “Yasitikine apavyakuzwala vyane nukwankana aisikulu muno yaelile.” (Masumu 22:18). Yasenzile vyonsi vyakwakwe, lelo umwisikulu wene yamukanyile, iyati “tusikumulonda umuntu wii ukuti ae umwene witu.”

Antu umuwingi yakalonda ukupokelela amapalo, ukufuma kuli Leza, invula yonsi numusanya onsi, lelo yasilonda ukuipelesya ukukuombela Leza nga umwene wao nupya ngacinda wao. Uku antu aingi, Leza akalondwa sile umunsita zyantazi nukuulilwa.

“Ukuonvya isumo, asilika yamutosile umumbazo zyakwe alino papokwene uwazi na manzi ivitika.” (Yoani 19:33-37). Lino mukolwe atacili alamule Petulo wakana Yesu ukuti atamumanyile, lelo wizile azenzuka nukulila ukwaulanda (Mateo 26:69-75). Uzye ukulanda apaswe ukuti watupela umwenzu wako kuli Yesu Klistu, ukupitila muli vino ukalanda nu kucita. Nanti uzye uli ninsonyi zyakulenga ukuti auzo yamanye? Yesu wavwanzile wati, “Ndicakuti umuntu wataka apaswe ukuti nene wakwakwe, nani kweni indacita icilicimwi apamanso yakwe tata uwamwiwulu Lelo ndiumwi wankana apaswe, nani kwene indamukana apaswe apamanso yakwetata uwa mwiwulu.” (Mateo 10:32,33).

Yesu nupya watile, “Wensi asikulonda ukusenda ulupanda nukundondela atalinzile ukuya umulondezi wane.” (Mateo 10:38). Ansansa ayao akazana ukucingililwa umuciliwe, Klistu Yesu!

“Mwamba wampinti njulile,
Leka mfisame munuli;
Luka manzi nuwuzi
Ivyazwile ukufuma umumbazo zyako,
Vimpozye Lili;
Nsangulule nukuntula
Nukumfumya ukumaifyo.”

ICIKOPE CAKWE CISANO

Icikope cii cikalangilila umwenzu uswepe nupya usanguluke uwamuntu uwamaifyo uwatulwa nuusuma nu Luse lwakwe Leza. Watiuya ing'anda yakwe Leza, umucumi, umwakwikala Leza, tata, umwana na mupasi wamuzilo ukulingana umwaela amalayo yamwene Yesu Klistu. "Wensi uwantemwa alatemwa na masambilizyo yane. Tata alamutemwa, natata nga nani tuliza kunoli nukwikala nawe." (Yoani 14:23). Leza akacindika, ukupala nukukatusya umuntu ukupitila muli, Yesu Klistu. (Luka 1:52).

Umwenzu watiuya ing'anda yakwe Leza iyacumi Amaifyo yati yafumamo mucifulo canyama izyamisango ipusane pusane ukukutungululwa na ciwa, isi waufi twalola mupasi wamuzilo, mupasi wacumi, ukwikala umu mwenzu umucifulo cakuti muye umwaku vyalilwamo amaifyo, umwenzu watiuya usuma, umuti wakuseka – vizao nanti icalo, ukuseka ivizao vyakumupasi, ivili wakwe ulukundo, insansa, umutende, ukuicefya, ukuteka umwenzu, uluse, usuma, ucisinka, ukuitungulula navyuze ivili ivya kupokelelwa na Leza nukumuzanya numuntu kwene. (Galatiya 5:23-23). Wataya lyene umusambo – ukuseka ivizao vyamwangazi uwacumi – umwene witu Yesu Klistu. Inkama yamuti wakuseka ivizao ukwikala umukulemenkana na Klistu, na Klistu na mazwi yakwe ikale munoli. (Yoani 15:1-10). Pano watazuziwa nukuwatiziwa namupasi wamuzilo, atakwata amaka akucinvizya ivilondwa vyamwili nivilondwa vyakweo, nukukoma (Galatiya 5:24). Mupasi wamuzilo akutungulula umi wakwe, nupya asizanya ivilondwa vya mwili. (Galatiya 5:16). Lyene asiikalila mulivino akulola, vino akuvwa vino akwelenganya, lelo umu utailo – pano "Tukacinvyva insi ukupitila umu utailo witu." (1 Yoani 5:4). Akwikalila umucisininkizyo nukwenekela nukukomeleziwa ukupitila umukwenekela ukwiza kwakwe Yesu Klistu ukukuli apapi. Akaikalila umu lukundo lwakwe Leza, ulukaikalilila pe.

"Ansansa ayao aswepe umumwenzu, yalalola Leza." (Mateo 5:8). Mwene Davidi, nanti wali umukankala nukucinvyva anisi yakwe wamanyile ukuti inkondo ikulu yali umu mwenzu

ULUKUNDO
INSANSA
UMUTENDE
UPALILO
Galatiya 5:22,23

ULUSE
USUMA
UKUTEKA UMWENZO
UKUICEFYA
UKUITUNGULULA

5. ING'ANDA YAKWE LEZA

wakwe kwene; nupya wilwike ukuti akulonda ivyaumupasi, wapefile ati “umbini umwenzu uswepe munondi, mwe Leza, nukwika Umupasi upya uwacuvwilo mumuntu.” (Masamu 51:10). Pasi umuntu nanti wenga akaswefya umwenzu wakwe, nanti ukuumba umwenzu utakweti ivikwi, suka sile ukupitila umukuzenzuka umucumi nukwiza kuli Leza ndivino Davidi wacisile, ukulenga Leza ukuumba umwenzu uswepe munoli Leza akulonda ukucita icintu icipya umu umi wako. Ukusuma apalepuke, insamu zya usuma wako na malayo yaufi nukucingililwa kutange kulenge umwenzu wako uye – umwakwikala Leza. Akulonda sile ukukwazwa, pano walavile “Ndakanyila amanzi aswepe pali wewe nukukuswefya ukufuma ukutulwi tansi nakuli vyonsi ivyakukukowezya. Indakupela umwenzu upya namelenganyo apya. Indafumya umwenzu wako utalame uwiwe, nukukupela umwenzu wacuvwilo. Indika umupasi wane munuli nupya indasininkizya ukuti walondela amasunde yane nukusunga ivipope vino nakupela.” (Ezekelo 36:25-27). Lii ilandwe Iya muupangano upya lino Leza watupela ukupitila umu mwana wakwe, Yesu Klistu.

Mucikope cii twalola malaika waloleka nupya. Yamalaika yasontwa uku “cingilila yao yonsi akacindika umwene nuku yapokolola ukuyafumya umuntazi.” (Masamu 34:7; 91:11; Danyeli 6:22; Mateo 2:13; 18:10; Milimo 5:19; 12:7-10).

Na ciwa kwene waloleka umucikope cii, wataimilila umupipi numwenzu, ungati akulonda akacende apakwingilila napya umung'anda yakwe iyampiti. Apamulandu wakwe cii acino Leza akutucelula ukuti “Twalola, tucenjele! Umwanisi witu, ciwa akululumba wakwe cisama – akululuma, akulonda uwakulya.” (1 Petulo 5:8). Insita izingi akaisangula wakwe malaika waluswepo, nukutunkola ana yakwe Leza ailekelezya umuvyakulonda ivya muni, ukwezya, umuucenjezi wakwe, ukutumpoka na ana yakwe Leza asololwe kwene. “Ndicakuti, twamukanya ciwa, alutuka ukufuma kunotuli.” (Yakobo 4:7).

ICKOPE CAKWE MUTANDA

Icikope cii icaulanda icamuntu uwaswilila icisila. Iinso lyonga

6. UMWENZO UTUNKWE NUKUPATUKANA

lyatandika ukuzyata icikulangizya ukuti watandika ukusipula nukulala umuwina Klistu wakwe, lino ilinso lyuze likulolekesya nsonyi nsonyi umumbali, nukuleta ulukundo lwa muni. Uluswepo umukasi lwati luzimongoka, nivikope umumwenzu wakwe vikulangizya ukuti ukuipekanya kwakwe ukwakuculila pamwi naklistu, kwati kucepa nupya asimulungame. Watazingulukwa na matunko yao yano watatandika akuzumilizya panono panono mucifulo cakuvikanya. Mucifulo cakuvwa ukumazwi yakwe Leza lyene wene akuvwa ukukupandwa kwamano kwakwe ciwa. Atange aipingule, wataimilila ndwii apakasi kanzila zili. Watampa ukucinya ivintu vya muni nukuitumpoka ukuti watemwa Leza. Ulutanda umumwenzu wakwe, kampingu wakwe, wazimongoka. Ulupanda lusikusendwa ninsansa, lyene lwata ukupokelelwa, icisendo icinyome. Amapepo yakwe, wata ukuyasakamala nukulekelezya imiyele yamwenzu wakwe nupya panono panono wataasya incende yakwe ciwa wiyo akulolelela ukunzi yamwenzu wakwe. Akusansamukila capamwi nantu amaifyo ukuluta ukuya capamwi na ana yakwe Leza acumi pikoko, akwimililako amaifyo yavilumba, watandika ukulonda inzila yakuswililamo nakapya. Limwi watailila ukuti wapusukila ukuluse lwakwe Leza ulutupu, lyene waya umwina Klistu uwavilumba. Ukulondesya ukumwa uwengwa kukukonkosya apamulyango nukulonda ukwingila. Limwi cingaya umunsita zimwi zimwi izisuma, akaya capamwi nivyuza vyamaifyo, papo pano akuvwa insonyi zikaloleka umumiyele, ngu mutonte, nanti wiyo asyaizya nauze, naciwa ala akumunena akuti ukumwasile lyonga pakwene kutange kukonone, nanti ukonona uumi wako uwakumupasi. Amelenganyo asi yaumupasi nivyakulondesya vyatandika ukusokelela. Nalimwi watandika ukuvwa ningo amalyasi yawinyi, nukulolekesya apavikope vya antu alitupu, nukuvwa ningo ukuzanwa apa antu aipe, nukuya ukuvikulwa vyavyangalo, nivyakusekesya ivya muni, nukwika umu mwenzu ukupandwa kwamano ukufuma kuli ciwa akumunena ukuti ivyauntunze nupya iifyo lyonga lisilipe sana.

Mucumi, tutanga cikana ndicakuti ivyunyi vyamumpanga ivyaui namelenganyo aipe vikupapuka apamitwe itu, lelo tulaya numulandu ndicakuti twavizumilizya ukututungulula

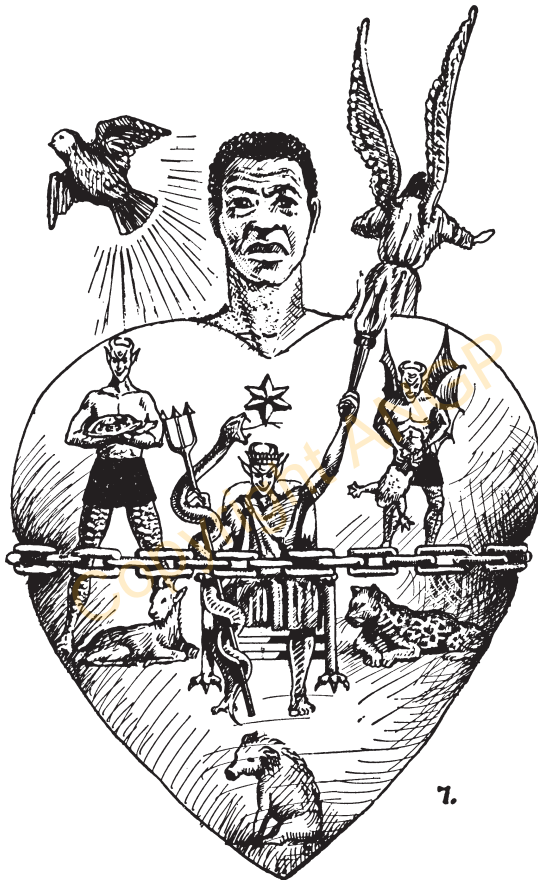
nukuluka ivinsanzo vyaviko umuumenzo itu nukulonda vintu ivipe. Nditwapela ciwa akamunwe konga akanono, ala lyene mumanye ukuti amavutanya ikasa lyonsi, nukutintila umupasi, nuumi ukukononeka kwape. Acino ukucelula kwacumi kwakwe Leza kuli sweswe, akuti tufuntuke ukufuma kuli vikalonda ance nupya tutacina namaifyo, nanti yangizila umunzila cii. Simwilila kuli Yesu kacingilila nupya kapokolola.

Umonsi akuloleka umucikope akutota umwanzo nakalisumo, icilangililo cakwe yao akatumfya nukukanya uwina Klistu. Nindimi zyao izyaufi nimilomo yao iyakuitumika yakatota nukucisa imyenzo yaina Klistu – ukuzanza kuno umwanzo uwankanikane pakasi utange upusuke. Akatandika ukoopa antu ukuluta Leza napamulandu wantete pali vino antu yamalanda nukucita, akaya umuzya wa antu, nukufuma kuli Leza, nukusokesya ivyailangizya ivisikulu umunsita izipe nizyakukana kwata vino yakulonda, nukupatikizya ukwingila. Inzoka iyo iyauzuwa nupya iyipe, ikaloleka lino auze yakuomba ningo nukulunduluka, ilasokelela ukwaula ukucelula, nupya ndi yapelwa akasita kanono, ilayula iciseko calupato nivilumba.

Cisicitale ukuti ulukundo lwa mpiya ukusokelela umumenzo suka sile tuvvila ukucelula kwamwene witu Yesu uwati “mwalola nu kupepa apakuti mutaponela umumatunko.” (Mateo 26:41). Wiyo wensi akulola kwati aimi ningo acenjele apakuti atapona (1 Kolinto 10:12). Tufwikine twazwala ivyanzo vino Leza watupela, apakuti lyene tungimilila nukulwisya imingalato yakwe ciwa (Efeso 6:11-18).

ICKOPE CAKWE CINIMBALI

Icikope cii cikusokolola imiyele ya mwanzo wa muntu uswilile icisila, wiyo uno apansita imwi waonjizye uwila wamwiyulu nuluswepo lwakwe Leza nukupokelela icankanyo cakwe mupasi wamuzilo, watasya utailo (Ayebulai 6:4). Nupya kwene cikulangizya imiyele yamwanzo wamuntu atatala wazenzuka ukumaifyo yakwe nanti ukupela uumi wakwe kuli Leza, nanti angala icumi camazwi ilandwe lisuma, ilikaamwa likuti “Ilandwe lisuma”, lyapelwa nukusokololwa ivingila. Umuntu

7. UMWENZO USWILILE ICISILA NANTI UTALAME

umutalame lino Leza akulanda nawe, amaya icyeyeye nanti ngala akwezya ukuipindulula umwisikulu.

Yesu umwisikulu walondolwile imiyele ya muntu umuswilile icisila watile, “lino umupasi wankota wafuma umumuntu, ukaya umulwanga ala ukulonda incende apakupuzila. Ndi utazanyile incende lyene uulanda uti, ‘namaswilila ukung’anda yane lyene uuswilila nukuzana ing’anda iyausaka nupya iswepe. Lyene uupita iuya iuleta impasi nayuze cinimbali iipisye ukuuluta ngalyene iiza ikala mwenemo. Lyene lino cacitika, umuntu wiyo imiyele yakwe iipisya ukuluta vino wali apakutandika.” (Luka 11:24-26). “Ivyacitika kuno yali cikulangizya vino amapinda acumi; ‘Simbwa akaswilila ukumalusi yakwe, na kapoli wiyo uno yati yafula akaswila ukukuikanda umumatipa.’ ” (2 Petulo 2:22).

Amalembelo ya yakulanda apaswe imiyele ya muntu uwaswilila icisila nanti umwenzu wa muntu uwaimaifyo atazenzuka. Amaifyo umuucenjezi wayako iyawela ukukwikala nukutungulula umwenzu. Nicata cakwe kwene cikulangizya, umunzila imwi, imiyele ya mwenzu wakwe. Mupasi wamuzilo, inkunda ifuke yapatikiziwa ukufuma umu mwenzu, pano iifyo na mupasi wamuzilo vitange vikale pamwi. Citange cicitike ukuti umwenzu ungaya ing’anda yakwe Leza nupya apansita iliimwi kwene muye umwakwikala ciwa. Malaika, izwi lyakwe Leza, vilinzile vyafumamo nuulanda, ala vicili vikulolekesya icisila, alavikwenekela ukuti limwi angazenzuka wamwana muponge, wiyo “uwalondanga ukuti angalya amakapa yakwe cilemba yano ya kapoli yalyanga, lelo pasi nanti umwi uwamupezele ivyakulya. Apacisila wizile aiusya nga awwanga ati, ‘namakatuka nukuswilila kuli tata inkamunene inti, Tata nifya kuli Leza nga nakuli wewe kwene. Citaine ukwamwa ngu mwana wako.’ ” (Luka 15:16-20). Isi lino walola umwana ali nu ulanda, amuyelela uluse nukumupokelela ninsansa. Umwenzu umucikope cii usikulangizya ivilangililo vyakuzenzuka kwacumi, kusi kupiliukila kuli Leza, kusi kulondelezya kwakwelelwa apangazo zyakwe Yesu. Kampingu wakwe alikwati watapya nicela icikae nukuzimiwa. Ali na amatwi lelo atange auvwe ukupapata kwakwe Yesu. Ali namanso lelo

asikulola iciwina icisinampela icakuzimo icaticiyulika apangazo zyakwe. Asi umwa ninsonyi zyakwikalilila umumaifyo yakwe. Ciwa wiza ukukutungulula umwenzu wakwe nupya atenzi wa mwene apacilimba. Icingacitika icakuti angailumba ukunzi kwati umuloloke nupya umucindikwe, nimilolekele iyaukapapa, wilindi lino yakalaya “likaloleka ningo ukunzi lelo umukasi lyazula amafupa yamuntu niviole.” (Mateo 23:27).

Isi waufi wazuzya umungikala mupasi wacumi. Inyama yonsi, iifyo lyonsi likapitila pamwi numupasi wankota nu mupasi uwipe uuzuzya umwenzu wakwe. Nanti angala akwezya ukuitula umwenzu ukukuifumya ukukucuziwa ukwape, lelo vikamulemelala. “Wiyu wensi asiyela amasunde yakwe mose alakomwa ukwaula uluse lino wazanwa numulandu umukusinilwa nayakambone yaili nanti ukuluta. Lyene cilaya uli ukumuntu wiyu akusula umwana wakwe Leza? akalola uwazi wakwe Yesu ungati uwasile sile uwacipangano uwamufuzile ukumaifyo? Wiyu akutuka umupasi waluse? Tala elenganya ukulu waupaniko wakwe vino waya!” (Ayebulai 10:28,29 2 Petulo 2:1-14).

Icikope cii ndicingalondolola imiyele yamwenzu wako cuza wane, lilila kuli Leza ukwaula ukusumba insita, ukufuma apansi ya mwenzu wako. “Angaomba ilelo ndivino akaomba amanda pe, ukutuula yonsi yao akaiza kuli Leza ukupitila muli aliwe.” (Ayebulai 7:25). Nupya akulonda ukwelela amaifyo yako yonsi, ndi cakuti walapila umucumi. Angalesye ciwa niviwa vyuze vyonsi, nukuvifumya umumwenzu wako, ndi cakuti sile ukulonda ukuti acite vityo. Iza ndivino wakwe tembwe wizile kuli Yesu nukuti, “Ndicakuti ukulonda unganswefya.’ Yesu wazuziwe na mizu, atambalika ikasa amulema. ‘Inkulonda,’ Yesu aasuka. ‘Swefiwa!’” (Mako 1:40,41). Lelo ndiwatwalilila ukutalama, nukutemwa imfinzi ukuluta uluswepo, ale kusi kwenekela, ukwazwiliziwa, pano watusola imfwa mucifulo caumi – “Amaifyo yakwata icilambu – imfwa.” (Loma 6:23).

ICKOPE CAKWE CINANI

Paa twazana uwamaifyo umutalame akutelezyoka ukusolola

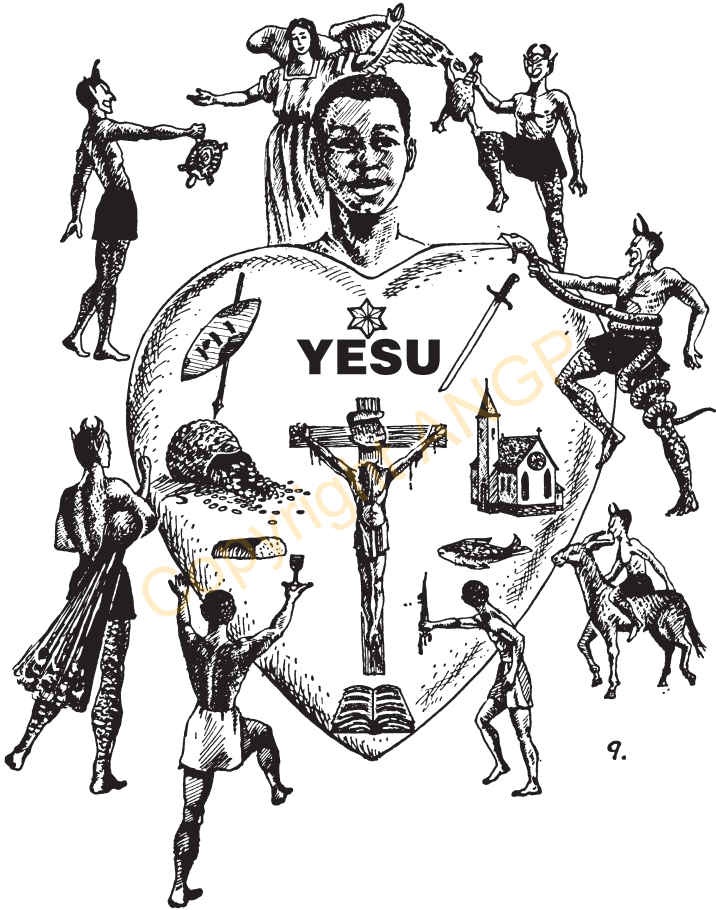
8. UPINGUZI WAKWE KAIFYA

ukukonka Klistu, akuya ukumfwa, umwili wakwe ungazuziwa nukuwaika numupasi wakwe uzile intete zyamfwa. Imfwa (Imisakalala ya mafupa) yati iiza umukupumikizya apa nsita isikulondwa. Amalila yaufi amaifyo vyati viponga, alino ui nao wakulisya namalipilo ya maifyo nayo yaloleka. Lyene ukuwaika kwakuzimo kwaloleka kunoli. Nanti lyene angalonda ukupepa, wazana ukuti atangalanzyanya na Leza wiyo wino wakanyile ulukundo lwakwe apansita ntali. Ivyuza vikuvwa intete ukwimilila apipi numusanzi wakwe, namazwi yaukomelezyo waufi yatamwazwa foo apansita ii. Nivyuma vyakwe vitanga mwazwa ukutantalizya uumi wakwe, nanti ukupusuya umupasi wakwe, nanti ukecefywa ukuwaika kwa mupasi wakwe. Wazana ukuti citanga citwa ukwika amano pali Leza pano ciwa atanga mupela akasita kakucita vivyo.

Ivintu vyonsi vino watemilwe nu kwikalilamo, vyaloleka kwati vikumutumfya nanti asimutailwe nalimwi atapusuka simapepo wakwe, nanti intunguluzi yiuvi itange imwazwe apakasita kaa, pano wasuzile ulukundo lwakwe Leza mupya alimupinguzi. Lyene watandika ukwiusya ukuti “Icakoofya ukuponela umumakasa yakwe Leza uwaumi.” (Ayebalai 10:31). Wenekelanga ukuti angapela uumi wakwe kuli Leza lino wakwata akasita, nanti apamusanzi wakwe uwamfwa, lyene watacelwa. Antu amazimbi na mazimbi yafwila umukupumikiziwa, ukwaula akasita kakupiliukila kuli Leza apa masanzi yao akufwa. Icisuma ukupiliukila kuli Leza lino acili apipi. Mucifulo cakuvwa amazwi aukomelezyo nuupusuyo wakwe Leza, wi kiifya akufwa uwakanyile uwelezi wakwe Leza nu lukundo lwakwe umuwikazi wakwe lyene atacuvwa izwi lyaupinguzi wakwe, umutuzi uno wakanyile alakuti “fuma palinene uli umulutipu lwakwe Leza! Yanga ukumoto wape uwapekanyiziwa ciwa naya malaika yakwe!” (Mateo 25:41). “Umuntu wensi alinzile ukufwa lyonga, nicalondelelapo upinguzi wakwe Leza.” (Ayebulai 9:27).

IIKOPE CAKWE FUNDIMBALI

Icikope cii cikwimililako umwina Klistu umwimilile ningo muutailo nukucinvya ukucuzika konsi ukwamezyo namatunko

9. UMWENZO UWATI UCINVYA

lino akweziwa umumasansa yonsi, wimilila ndi nukulemelela mpaka ukumpelelekezyo, ukucinvywa ukupitila muli Yesu Klistu. Atingila umulwilo lwa wina Klistu sile, lelo nukwimilila mumukwene, akusimula nukuzizimizya, “nukusonta amanso yakwe pali Yesu, wiyo uno utailo witu wimililapo ukufuma apa utandiko mpaka napakupelelekezya.” (Ayebulai 12:1,2).

Ciwa nimipasi yonsi iyankota ikazinguluka umwenzu utaille, ala ikwezya ukwaula ukutungulula umwana wakwe Leza umunzila izipe. Icilumba nukutemwa impiya uzelele, navyuzeko, navyo kwene vikwimililako. Mucifulo ca Nangu lyene paa twalola Punda, umunsita izingi iifyo likaizila kunotuli umunzila yuze, nukuifisa umumilolekele nanti iziina. Lelo umwina Klistu umwiluke wamanya ukuti iifyo ndillizila nanti umumilolekele ya mipepele, nanti wakwe malaika waluswepo, pano amazwi yakwe Leza na mupasi wamuzilo vikamutungulula ukucumi. Umuntu, alemile ulwako lwako waini ukwikasa lyonga, nukucina akuzinguluka umwina Klistu nukwezya ukumutunka nivya malila ya munsu. Lelo visi nintazi uku mwina Klistu umuipelesye, pano wene wafwile pamwi na Klistu ukulozya pali vyonsi ivyamalila ya pansu. Umuntu wakwe cilli mucikope cii akutota umwina Klistu nakalisumo. Intusi, ukwamba, imitumfyo ukupitila umuantu atazumila – ninsita izingi ukupitila muli yao akwamwa ukuti aina Klistu – ala lyonsi yakutotola umwenzu wamuntu umuzumile. Lelo asisakamala pali vino antu yakulanda lelo akasakamala pali vino Leza akulanda. Akaiusya amazwi yakwe Yesu. “Wewe musyuke ndi antu yakutuka nu kukucuzya nukulanda ivintu iviipe ivyaufi pali we we apa mulandu wakuti we we mulondezi wane. Sansamuka nukuzanga, pano uli nicilambu icikuli ukwiulu.” (Mateo 5:11,12).

Imiyele itu iya maifyo na ciwa vikwezya lyonsi namaka ukupatula umwina Klistu ukumufumya ukulukundo lwakwe Leza. Lelo umukusekelele numuku samilila pali Leza angalanda umucumi ati “Aweni lyene angampatula ukulukundo lwakwe Klistu? Uzye Intazi, nanti ukucula nanti uku zunyiwa nanti inzala nanti icipowe nanti uzanzo nanti imfwa?” (Loma 8:35). “Awe muli vyonsi vi tukweti ucinvyo umalilike muli wiyo

uwatutemilwe!” (Loma 8:37). Apakuti twati tuzwala ivilwilo vyonsi vyakwe Leza, ali namaka yakukanya ukuzanza kwakwe ciwa, lino uwanda uwipe wiza, panotuli. Cili cakulwisya mpaka ukumpela, lelo ala umuzyansye muli Yesu Klistu, wiyo uwacinvizye amatunko yonsi na mezyo apakuti ukupitila mulialiwe tungacinvyva nukupokelela ingala yalulumbi iyo itatala ifusuke ukuengesa kwaiko. (Efeso 6:10-18; 1 Petulo 5:4).

ULUTANDA lwakwe kampingu wakwe uluswepe nupya ulwake. Umwenzu wakwe uzilemo utailo namupasi wamuzilo. Malaika, ngi zwi lyakwe Leza, likumwiusya apa mapalo yano apelwa kuli yao akacinvyva mpaka nukumpela. “Kuli yao acinvyva indayapela mana uno nafisa. Nupya indapela cila muntu iwe litiswe papo pano palalembwa izina ilipya.” Kuli yao yonsi acinvyva, nukutwalilila ukufika nukumpeleleke zyo nukucita vino nkalonda, Indayapela amaka aliyamwi nayano napokelela ukufuma kuli Tata. “Kuli yao yonsi alacinvyva indayapela insambu zyakulya ukumuti ivizao vya mucalo cakwe Leza.” “Yao yonsi alacinvyva yatalafwa imfwa yakwe cilii yao yonsi alacinya yalazwala wakwe vii ivitiswa nupya intalafumya amazina yao umwi buuku Iyaumi. Apamanso yakwe tata naya malaika yakwe indavwanga apaswe ukuti akwane.” “Wiyu uwacinvyva indamucita ukuya ulucesi umung’anda yakwe Leza wane, nupya atalatala afumemo.” “Yao yonsi alacinvyva yalikala apapipi nani apacilimba, ndivino nacinvyva nukwikala apapipi na Tata apacilimba cakwe.” (Umbwilo 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

INYAMBI YALUPIYA IYULIKE ikulangizya ukuti usi mwenzu wakwe utupu lelo nulupiya kwene vyapelwa kuli Leza. Mucifulo cakonona ulupiya lwakwe, akwazwilizya apina, akapela nicapikumi (icapikumi pali vino akuzana) namawila nanti vyonsi vino wakwata kuli Leza, ukululumbi lwakwe Leza.

UMUKATE NINSWI vikusontelega ukuti umi uno akaikala uswepe nupya akatungulula umi wakwe. Asionona uumi wakwe ukupitila umu ukolesi nanti ukulya ivyakulya ivikowele. (Milimo 15:20). Asionona ulupiya lwakwe umwili wakwe (uli ing’anda

yakwe Leza), umukulya nuku peepa fwaka umumusango ulionsi, nupya asionvya imilembo ikakola nanti ikaonona, lelo akalya ivyakulya ivisanguluke, ivisuma, nivyakwinya. Umwenzo wakwe watiuya ing'anda yamapepo. Akalongana numukozya numucinzi, umunsita zyonsi, nupya muli vyonsi. Watemwa ipepo, mung'anda yakwe Leza nanti nuluko lwakwe, nanti umumuputule wakwe, pano wamanya ukuti umwina Klistu atange aikale ukwaula ukulanzanyana na Leza umwipepo.

IBUUKU ILIYULIKE likulangilila ndivino amazwi yakwe Leza ayulike kunoli nupya akayawelenga nukuyasambilila cilawanda, ukuzanamo amano na amaka, uumi nuluswepo, nuukankala utange upendwe mwenemo. Yati yaya uluswepo lwakumutungulula nu lupanga lulo luno akacinvizya ciwa Icilyo cakwe cakwe cilawanda ica mwenzu wakwe, amanzi akumala ulusala lwakwe, nukufula ukuswefya umwili wakwe, nupya icilola cino akailola umwisikulu.

Watemwa ukusenda ulupanda lwakwe, pano wamanya ukuti kutalaya icilambu ukwaula ulupanda. Pano wamanya ukuti wazyukwike pamwi na Klistu apakuti angikala uumi upya, wika amanso yakwe apavintu vyamwiyulu, ukwika amano ukuvyakwiyulu ukuluta vi vya pano pansu. (Colo. 3:1-2). Umuitenyane ukukomenkanya Leza, nupya akoline wakamuti akamela umumbali ya luzi; ukaseka ivizao apansita ilingane (Masamu 1:3); wamusambo wamutingi uwineco kwene, ukasekesya ivizao. Asiopa imfwa, apamulandu walukundo lwakwe Leza, luno wapokelela ukupitila muli mupasi wamuzilo, wazula umumwenzo wakwe.

ICKOPE ICALENGA IKUMI

Yesu watile, “Nene indi ututuluko nuumi, wensi uwantaila, atalafwa; nanti wensi ali nuumi ndiwantaila atalafwa.” (Yoani 11:25,26). “Wensi akuvwa amazwi yane nukutaila wino uwantumile alaya nuumi wape. Atalapingulwa, lelo wafuma umumfwa wingila umuumi.” (Yoani 5:24). Imfwa isipela intete nanti upaniko ukumwina Klistu. “Imfwa yati yononwa; ukucinya ukumalilike! Wemfwa we ngukucinvywa kwako kulikwi? Nga

10. UKUSWILILA UMULULUMBI

amaka yako akucisa yali kwi? Ukutaizya kuli Leza akapela ukucinvywa ukupitila muli Yesu Klistu!” (1 Kolinto 15:54-57).

Umuntu akaikala nukupitila pamwi na Leza asiopa imfwa. Lino insita yafika iyakuti afwe, alapita nuluzango, wakwe vino Paulo umusole wataka, “Inkulondesya sana ukusya uwikazi uno nukuyaya pamwi na Klistu, icili icintu icisuma sana.” (Filipo 1:23).

Umwina Klistu akalondesya ukuyalola icata cakwe Yesu, wamufwilile nukulipila amalipilo yamaifyo apalupanda. Mupasi wamuzilo nawe akamwiusya apamazwi yakwe Yesu, “Utasakamala nanti ukuvulungana. Taila muli Leza taila na mulinene kwene. Mwaya imuputule lingi umu ng’anda yakwe tata ... Indawela nemweneco nukwiza musenda apakuti kuno ndi akuno namwe muce muye.” (Yoani 14:1-4). “Vino umwi ataweni nanti ukuvwa, vino nanti umwi welenginye ukuti cingacitika, ali cintu cino Leza wapekanyizizya yao amutemwa.” (1 Kolinto 2:9). Pataya ululimi apampanga yapansi ulungalondolola nanti ukutaka usuma wa musumba wakwi yulu uwapekanyiziwa kuli yao akapita umuntampulo zya mwene Yesu Klistu pano apa mpanga yapansi.

Umucifulo camisakalala iyakoofya (imfwa), malaika nanti umutumwa na Leza waloleka umucikope cii icakupelelekezya. Ukulolela ukusenda umupasi ukuswilizya kuli Leza. Uumi nu mupasi vyapokololwa ukufuma umucifungo camwili ukaola, nukuswilila ukupitila apamulyango uyulike uwakwiyulu kuli Yesu uwamutemwa nupya uwamufwilile apalupanda. Ukupokelelwa kwansansa kukumulolela apacinso cakwe Leza kuko kuno amalamukwa nu mwene nacinda na amazwi yaa akuwanzya, “mwaombeni, wemuonvi umusuma nupya uwacisinka ... ingila nukupelwa insansa zyane!” (Mateo 25:21). Ciwa asi na amaka pali aliwe nupya, pano “Umupina wasenzilwe na malaika nukwikala apacisao cakwe Ablamu apa malila umwiyulu.” (Luka 16:22). “Lyene nuvwile izwi ukufuma umwiyulu likuti, ‘Lemba vi: Ansansa ayao yano ukufuma pali ndakai yafwa umumulimo wamwene’, Ee icacumi.’” Avino mupasi aasuka. “Yalapuza ukufuma ukukuomba kwao, Pano imilimo yao

ikuyalondela.” (Umbwilo 14:13).

USINKOZI WAKUSYALIKIZYA

Kawelenga mukundwe, si Leza akwazwe upele umwenzu wako kuli wiyo uwakutemwa, pano akulanda kuli wewe likwene akuti “piliukila kuli nene nu mwenzu wako onsi.” (Malango 30:2). Pela Yesu umwenzu wako utonte, uzewane, uwaike, nawe amakupela umwenzu upya namano apya. Utatumpokwa nu mwenzu wako uo uwa ucenjezi nanti ukulonda kwauko, pano “Umumwenzu wamuntu mukafuma ivipe vyonsi ivikatungulula ukukucita ivya uzelele ...” (Mako 7:21). Fuma ukumaifyo nukulemelela ukuvintu ivisuma, “pano amaifyo yakwata amalipilo – imfwa; Lelo uwila wakwe Leza uumi wape muli Yesu Klistu umwene witu.” (Loma 6:23).

Nawe wemuno wapela uumi wako kuli Leza, “samilila ukumazwi yacumi yano nakusambilizye, ngicilangililo cakukonka, nukwikalilila umu utailo numulukundo luno twakwata umukulemenkana na Klistu Yesu.” (2 Timoti 1:13). Icalenzile Paulo alembe muli 2 Timoti 1:12, “Namanya wiyo uno nataila, nupya nasininkizya ukuti ali naamaka akunsunga umutende mpaka nuwanda uno wampela.” Ukule umuutailo muli Leza, uwapapela umu maka yakwe mupasi wa muzilo, Uisunge wemwisikulu umulukundo lwakwe Leza, nukwika amanso yako pali Yesu, inzila, icumi nu umi, umwene witu alawela zuwa ukukusenda ana yakwe – “umwene wayene nupya umusambazi waya sambazi.” (1 Timoti 6:15).

“Kuli wiyo uwakwata amaka akukusunga apakuti utapona, nukukuleta uwaula umu landu nupya uwansansa uku manso yalulumbi lwakwe – kuli Leza wengasile kapususya witu, ukupitila muli Yesu Klistu umwene witu, kuye ululumbi, amaka, akulu nu utunguluzi, ukufuma umunkulo zyonsi izyampiti, nizyandakai nga namanda pe na pe Ameni.” (Yuda 24,25).

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, tablettes, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coração do Homem" é obtido em mais de 538 línguas e dialetos falados em todo o mundo, a saber: (África, Ásia, América do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratuitamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

info@angp.co.za

A Gospel Literature Mission financed by donations

Une Mission de litterature evangelique finnee de dons

Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)